

ArbetsmarknadsdepartementetDiskrimineringsombudsmannen
Box 4057
169 04 Solna

Uppdrag om stöd i myndigheters arbete med att undersöka och hantera risker för etnisk diskriminering

Regeringens beslut

Regeringen ger Diskrimineringsombudsmannen (DO) i uppdrag att genomföra främjande insatser riktade till myndigheter som stöd i deras arbete med att undersöka och hantera risker för etnisk diskriminering i den egna verksamheten. I uppdraget ingår att främja kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan myndigheter om arbete med att undersöka risker för etnisk diskriminering vid beslut som rör enskilda.

DO ska när uppdraget genomförs bl.a. uppmärksamma de risker som användande av AI och automatiskt beslutsfattande medför.

DO ska när uppdraget utförs föra dialog med och inhämta kunskap från Integritetsskyddsmyndigheten och andra relevanta myndigheter. DO ska i genomförande av arbetet samverka med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Polismyndigheten, Skatteverket och Tullverket.

DO ska senast den 1 mars 2027 delredovisa och senast den 1 mars 2028 slutredovisa uppdraget till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) med kopia till Forum för levande historia. I slutredovisningen ska ingå en redogörelse för på vilket sätt kunskapsstödet har spridits och använts.

För uppdraget får DO under 2026 använda högst 1 000 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet för budgetåret 2026 uppförda anslaget 2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m., anslagsposten 10 Handlingsplan mot rasism och hatbrott.

Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2026.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2027 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienummer för detta beslut.

Ärendet

Alla myndigheter ansvarar för att motverka diskriminering i sin verksamhet. Samtidigt finns undersökningar som indikerar att etnisk diskriminering förekommer i enskildas kontakt med myndigheter. Detta konstaterar Riksrevisionen i sin granskningsrapport Etnisk diskriminering – statens arbete för att motverka risker vid myndigheters beslut (RiR 2026:8), där Riksrevisionen har granskat myndigheters arbete för att motverka etnisk diskriminering vid beslut som rör enskilda. Granskningen omfattar arbetet vid Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Polismyndigheten, Skatteverket och Tullverket samt Diskrimineringsombudsmannens tillsyn och främjande arbete på området.

Riksrevisionens rapport visar på att arbetet inte är effektivt och att det finns brister i myndigheternas arbete med att kartlägga och förebygga risker för diskriminering. Riksrevisionen beskriver hur myndigheternas arbete bl.a. hämmas av en osäkerhet om vilka metoder som kan användas för att kartlägga risker för etnisk diskriminering. Osäkerheten rör framför allt vilka personuppgifter som får samlas in och användas enligt dataskyddsregleringen, bl.a. EU:s dataskyddsförordning.

Av rapporten framgår att det finns exempel på myndigheter som har utvecklat metoder för att undersöka risker för diskriminering i delar av sin verksamhet, bland annat i relation till arbetet med urval för kontroller eller ingripanden (s.k. diskriminerande etnisk profilering) och handläggning av ärenden inom sjukförsäkringen. Det beskrivs också hur myndigheter har använt informationskällor och metoder som inte kräver någon bearbetning av personuppgifter eller registerdata, men som ändå kan ge information om eventuella mönster och risker för osakliga skillnader på gruppnivå.

Riksrevisionen konstaterar att regeringen kan bidra till arbetet genom att främja ett ökat erfarenhetsutbyte mellan myndigheterna och ta tillvara den kompetens som finns om hur risker kan kartläggas och hur dataskyddsreglerna ska tolkas och tillämpas.

Av Riksrevisionens rapport framgår vidare att diskriminering också kan uppstå som en följd av myndigheters användning av AI och automatiserat beslutsfattande. I rapporten konstateras att även små andelar av ärenden med brister kan påverka många individer med tanke på att de största statliga myndigheterna vanligtvis fattar miljontals beslut som rör enskilda varje år.

Risker för diskriminering vid tillämpningen av AI och automatiserat beslutsfattande vid myndigheter, framkommer även i en rapport från DO (2022:1). I rapporten beskrivs hur få av de undersökta myndigheterna beaktar diskrimineringsgrunderna i sitt arbete med riskanalyser samtidigt som de efterfrågar mer kunskap på området.

Ett fokusområde i regeringens handlingsplan mot rasism och hatbrott är Välfärd och offentliga verksamheter. Av delmålet för området framgår att arbetet ska bidra till att anställda inom offentliga verksamheter genom ökad kunskap och lämpliga arbetssätt ska få bättre förutsättningar att motverka rasism och diskriminering och främja alla människors lika värde. Inom ramen för handlingsplanen genomför Forum för levande historia fortbildning och kunskapshöjande insatser riktade till offentliga verksamheter, bl.a. med fokus på frågor om rasism och likvärdigt bemötande.

Okunskap och osäkerhet kring hur arbete med att undersöka risker för diskriminering kan bedrivas får inte stå i vägen för att myndigheter effektivt ska kunna förebygga diskriminering i sin verksamhet. DO bör därför få i uppdrag att i samverkan med berörda myndigheter genomföra främjande insatser som stöd i deras arbete med att undersöka och hantera risker för etnisk diskriminering.

Regeringen beräknar att 1 500 000 kronor kommer att avsättas för uppdraget för 2027, under förutsättning att riksdagen anvisat medel för det aktuella anslaget.

På regeringens vägnar

Nina Larsson

Maria Engvall

Kopia till

Finansdepartementet/SKA S3
Arbetsmarknadsdepartementet/A
Justitiedepartementet/DÅ, KRIM, INS
Kulturdepartementet/SNA
Socialdepartementet/SF
Arbetsförmedlingen
Försäkringskassan
Integritetsskyddsmyndigheten
Kammarkollegiet
Kriminalvården
Kronofogdemyndigheten
Polismyndigheten
Skatteverket
Tullverket